

Voorwoord

Voor u ligt de nadere analyse van het Informatiehuis Externe Veiligheid. Deze analyse is door het Interprovinciaal Overleg uitgevoerd in opdracht van het ministerie van IenM. Op basis van vooraf door IenM geformuleerde vragen beoogt deze analyse zoveel mogelijk antwoorden te geven op de hoofdvraag: *Op welke manier kan het Informatiehuis Externe Veiligheid als onderdeel van het Digitale Stelsel Omgevingswet bijdragen aan de uitvoering van de Omgevingswet?*

Met betrekking tot invoering van de Omgevingswet is er nog veel in beweging en zijn nog niet alle vragen beantwoord. Gezien de parallel lopende trajecten in het totale programma Implementatie Omgevingswet is dat overigens ook geen verrassing, maar vooral een kans om het ingezette traject van de informatiehuizen ook in 2016 verder vorm te geven en zo de ambities van het Digitale Stelsel verder kracht bij te zetten.

Het kwartiermakers team heeft in korte tijd veel werk verzet en met deze Nadere Analyse een gedegen basis voor besluitvorming en een eerste stap voor doorontwikkeling van het Informatiehuis Externe Veiligheid opgeleverd.

Ik dank de kwartiermakers voor hun grote inspanning en kijk ernaar uit om samen met hen, de gebruikers en de bronhouders het informatiehuis Externe Veiligheid in 2016 en in de jaren erna verder vorm te geven.

Namens het Interprovinciaal Overleg,

Tjeerd Kampstra
Programmadirecteur Implementatie Omgevingswet

Inhoud

1. INLEIDING	6
1.1 Achtergrond en aanleiding	6
1.2 Doel en reikwijdte	7
1.3 Organisatie en Werkwijze	7
1.4 Uitgangspunten, randvoorwaarden en risico's analyse.....	9
2. BESTAANDE SITUATIE (IST-SITUATIE)	11
2.1 Inleiding.....	11
2.2 Scope.....	12
2.3 Governance	19
2.4 Inhoud	21
3. BEOOGDE SITUATIE (SOLL-SITUATIE)	25
3.1 Inleiding.....	25
3.2 Scope van het informatiehuis	25
3.3 Uitgangspunten informatiehuis externe veiligheid	26
3.4 Beoogde bronhouders en brongegevens	28
3.5 Beoogde gebruikers, informatieproducten en toetsingskaders.....	29
3.6 Beoogde systemen	29
3.7 Doorwerking van het informatiehuis EV	30
3.8 Governance	33
4. VERANDEROPGAVE (DELTA)	35
4.1 Randvoorwaarden	35
4.2 Activiteiten en planning.....	35
5. BIJLAGEN	37

Managementsamenvatting

Opdracht

Het doel van de Nadere Analyse van het Informatiehuis Externe Veiligheid (IH EV) is om in opdracht van het interbestuurlijk opdrachtgevend beraad (Directeurenoverleg I&M, IPO, VNG en de Unie van Waterschappen), informatie aan te reiken voor de beoogde verdere uitwerking en ontwikkeling van het IH EV als onderdeel van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). In deze Nadere Analyse wordt, voor zover mogelijk, en op basis van vooraf geformuleerde vragen over scope, governance, inhoud en datakwaliteit, antwoord gegeven vanuit drie perspectieven:

- Hoe is de bestaande situatie (IST)
- Hoe ziet de beoogde gewenste situatie eruit? (SOLL)
- Hoe ziet de veranderopgave eruit? (Delta)

Uitgangspunten Informatiehuis Externe Veiligheid

Het IH EV is ondersteunend aan het DSO en draagt daarmee bij aan de succesvolle uitvoering van de Omgevingswet als geheel. Specifiek beoogt het IH EV het gehele taakveld externe veiligheid te ondersteunen en te optimaliseren door informatieproducten te leveren aan een diverse groep gebruikers en/of initiatiefnemers. De informatieproducten voldoen aan de 3 B's: beschikbaar, bruikbaar en bestendig.

Bevindingen

In algemene zin zijn er al duidelijke ideeën over de scope (informatie over het gehele taakveld externe veiligheid), de inhoud die het IH EV kan gaan leveren (informatieproducten en taakondersteunende informatie) en de rol die het heeft in het totale digitale stelsel (intelligent doorgeefluik). Deze Nadere Analyse wijst uit dat er een forse (kwaliteits)opgave ligt om de informatie over externe veiligheid te laten aansluiten op de ambities van het DSO. Een relatief klein percentage van de data/ informatie van het totale werkveld externe veiligheid is geautomatiseerd en gedigitaliseerd, maar de systemen waarin deze informatie zich bevindt voldoen momenteel niet aan de 3 B's. Nadere analyse moet uitwijzen welke systemen gebruikt kunnen worden als basis voor de doorontwikkeling. Het gros van de (bron)data/informatie over externe veiligheid is bij de bronhouders vooralsnog veelal versnipperd en niet gestandaardiseerd. Daarmee voldoet het per definitie niet aan de 3 B's.

Op dit moment zijn er nog een aantal onbeantwoorde of onvoldoende beantwoorde vragen, die deel zullen moeten zijn van de doorontwikkeling. Zo is onduidelijk welke eisen er nu precies vanuit het DSO aan het IH EV gesteld worden, hoe de governance van het IH EV wordt ingericht en hoe de kwaliteit van de informatie (juridisch) geborgd wordt. Dit laatste is een cruciaal vraagstuk: hoe kan het IH EV ervoor zorgen dat de informatie verkregen van bronhouders voldoet aan de 3 B's (beschikbaar, bruikbaar en bestendig)? Wat betekent dit voor de rolverdeling tussen het IH EV en de bronhouders (zoals bijvoorbeeld gemeenten)? Ook hier zijn al voldoende ideeën, maar deze kunnen pas scherp worden gemaakt als er meer duidelijkheid is over de onderstaande randvoorwaarden.

Randvoorwaarden

Randvoorwaarden voor de doorontwikkeling zijn:

1. Tijdig beschikbare en bruikbare visie en kaders voor architectuur (en blueprint, GAS-sen en aansluitvoorwaarden) vanuit het DSO
2. Draagvlak voor het DSO en het Informatiehuis EV bij de betrokken (bestuurlijke) partners en uitvoeringsdiensten
3. Middelen conform opgestelde meerjarenbegroting
4. Effectieve coördinatie en afstemming met alle partijen
5. Afdoende mogelijkheden om op een structurele en gestructureerde wijze afspraken te maken met bronhouders over alle noodzakelijke bron- en basisbestanden en de mogelijkheid om daaraan de digitalisering van de taakuitvoering bij het bevoegd gezag te relateren

Vervolg

Begin 2016 zal er een plan van aanpak worden opgesteld om de huidige analyse verder te verdiepen en activiteiten op te starten die het IH EV verder vormgeven. Als belangrijkste activiteiten voor 2016 worden gezien:

- De contourschemen van de governance en organisatievorm;
- Het opstellen van een ontwikkelstrategie voor het op orde krijgen van de datakwaliteit;
- Het opstellen en uitwerken van een informatiemodel.

Planning en kosten

Er is een meerjarenbegroting opgesteld voor de doorontwikkeling van het IH EV. Vooralsnog wordt, om aan alle ambities van het DSO te voldoen, uitgegaan van totale ontwikkelkosten van € 16,9 miljoen (éénmalige investeringen) tot en met 2024 en jaarlijkse exploitatie/beheerkosten van € 5,7 miljoen vanaf 2024. Voor 2016 is een investering geraamd van € 2,15 miljoen.

1. Inleiding

Voor u ligt het tweede concept van de Analyse van het informatiehuis Externe Veiligheid. Deze analyse is uitgevoerd in opdracht van het ministerie van IenM en moet op 21 december 2015 gereed te zijn. Het doel van de Analyse is informatie aan te reiken over het Informatiehuis Externe Veiligheid aan het interbestuurlijke opdrachtgevende beraad (Directeurenoverleg IenM, IPO, VNG en de Unie van Waterschappen) voor de verdere uitwerking van het Bestuursakkoord:

- De AMvB's van de Omgevingswet
- Het financiële effectenonderzoek (cijfers voor kosten en baten)
- Het Digitale Stelsel van de Omgevingswet (GOAL/Laan van de Leefomgeving)

In hoofdstuk 1 leest u over het hoe en waarom van de analyse, het doel van het informatiehuis externe veiligheid en de manier waarop de organisatie rond deze analyse is ingericht.

Hoofdstuk 2 geeft informatie over de huidige situatie in de informatievoorziening rond externe veiligheid: wet- en regelgeving, systemen, betrokken partijen en governance komen aan bod.

Hoofdstuk 3 schets de gewenste situatie. Dit hoofdstuk gaat in op de scope van het informatiehuis, de invloed ervan op de taakuitvoering, beoogde systemen, behoeftes van gebruikers, etc.

In hoofdstuk 4 wordt beschreven wat de ontwikkelopgave is om van de huidige naar de gewenste situatie te komen.

Bijlage 2 tenslotte geeft in tab 1 een totaaloverzicht van de vragen die IenM in haar opdracht gesteld heeft en de daarbij behorende antwoorden. In de overige tabbladen van deze bijlage zijn overzichten opgenomen van informatieproducten, toetsingsinstrumenten, huidige systemen, brongegevens en partners.

1.1 Achtergrond en aanleiding

De Tweede Kamer heeft op 1 juli 2015 haar instemming gegeven aan de Omgevingswet. Deze wet beoogt met minder regels en een grotere samenhang in de regelgeving te komen tot meer kwaliteit voor de leefomgeving, grotere keuzevrijheid voor ondernemers en kortere procedures. In samenhang met de ontwikkeling van de omgevingswet wordt tegelijkertijd gewerkt aan de digitalisering van de uitvoering van deze wet. De huidige digitale informatievoorziening over de fysieke leefomgeving is nu nog versnipperd, wisselend van kwaliteit en onvoldoende toegerust op het verlenen van vergunningen en andere besluiten met rechtsgevolgen. Dit leidt tot hoge onderzoekslasten, tijdrovende procedures en informatieverschillen tussen partijen met negatieve gevolgen voor de rechtsgelijkheid en rechtszekerheid. Het streven is één samenhangend, vraaggestuurd Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) te ontwikkelen waarmee alle beschikbare informatie die nodig is voor een ontwikkeling met één klik op de kaart beschikbaar is. Het gaat daarbij om informatie voor besluiten met rechtsgevolgen, zoals vergunningen of een omgevingsplan. De informatie die het stelsel levert, moet voldoen aan de drie B's: de informatie is eenvoudig beschikbaar, bruikbaar voor het beoogde doel en bestendig voor de rechter.

1.2 Doel en reikwijdte

Het digitaal stelsel bestaat uit drie onderdelen:

1. De gebruiker krijgt toegang tot het DSO via gebruikerstoepassingen, bijvoorbeeld een portaal met kaarten of een loket voor vergunningen en meldingen.
2. Het DSO leidt de vragen van de gebruiker op een veilige en efficiënte wijze door naar de informatiehuizen.
3. De informatiehuizen aan het DSO bevatten de informatie waarnaar gebruikers op zoek zijn. Een informatiehuis is een intelligent doorgeefluik voor gegevens van bronhouders. In een informatiehuis worden brondata genormaliseerd, gecombineerd tot informatie en verrijkt dan wel bewerkt aan de hand van toetsingskaders en rekenmodellen. Het resultaat van deze handelingen is een informatieproduct. Een informatiehuis is zelf geen bronhouder. In principe zijn de informatieproducten de enige gegevens die het huis zelf opslaat. Een informatiehuis beheert ook de toetsingsinstrumenten die horen bij het toetsingskader van het 'eigen' onderwerp in de Omgevingswet.

Bijlage 1 geeft een schets van bovenstaande. Op dit moment zijn informatiehuizen voorzien voor Geluid, Water, Bodem & Ondergrond, Natuur, Externe veiligheid, Lucht, Cultureel Erfgoed, Ruimte, en Bouw en Afval. Naast deze informatiehuizen staan er ook centrale registers aan het DSO. Dit zijn bijvoorbeeld geo-basisregistraties, de e-overheidsrotonde en beoogde nieuwe generieke registers voor onder andere verkeer en populatie.

1.3 Organisatie en Werkwijze

1.3.1 Organisatie overkoepelend

Voor alle informatiehuizen die voorzien zijn, is de regie bij verschillende partijen neergelegd, waaronder Kadaster, RWS, RIVM en IPO. Deze partijen zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van de door IenM vereiste analyses. Voor de informatiehuizen Natuur en Externe Veiligheid is de verantwoordelijkheid bij IPO belegd.

Voor beide informatiehuizen zijn kwartiermakers aangetrokken. Voor het informatiehuis Externe Veiligheid is dit Sander Derksen. Hij is verantwoordelijk voor het opleveren van een analyse waarin (kort gezegd) antwoord wordt gegeven op de vraag welke data en/of informatie er op dit moment aanwezig is, bij wie, en wat daarvan de kwaliteit is in relatie tot de 3 B's (beschikbaar, bruikbaar en bestendig), welke informatieproducten het Informatiehuis EV gaat opleveren en welke ontwikkelopgave er ligt om van de huidige naar de beoogde situatie te komen.

Omdat de komst van de Omgevingswet voor de provincies een ingrijpende veranderopgave met zich meebrengt, is er een overkoepelend interprovinciaal Programma Implementatie Omgevingswet bij de provincies ingericht met als programmadirecteur Tjeerd Kampstra. Het programma is aanvullend aan de implementatietrajecten in alle provinciehuizen en richt zich op 3 trajecten:

1. Inhoudelijke advisering over wet- en regelgeving (AmvB's, invoeringsregelgeving en aanpassingswetten)
2. Implementatie-ondersteuning
3. Digitalisering / informatievoorziening

Tjeerd Kampstra is procesmatig opdrachtgever voor de kwartiermakers van de informatiehuizen Natuur en Externe Veiligheid die onderdeel vormen van traject 3: Digitalisering / informatievoorziening.

RIVM coördineert in opdracht van Rijkswaterstaat de analyses van alle informatiehuizen en zorgt voor de onderlinge afstemming tussen de kwartiermakers van de verschillende huizen. RIVM zal de analyses inhoudelijk beoordelen.

1.3.2 Organisatie Informatiehuis EV

De organisatie van het Informatiehuis Externe Veiligheid is op hoofdlijnen als volgt geregeld:

- Een kernteam onder leiding van de kwartiermaker zorgt voor de feitelijke uitvoering van de analyse
- Een klankbordgroep van vertegenwoordigers van de belanghebbende organisaties bij het informatiehuis EV levert inhoudelijke input voor de analyse
- Er is geen begeleidingsteam gevormd, maar in meerdere één op één gesprekken is afgestemd met de volgende personen:
 - Marie-Noelle Martin (Beleidsdirectie Veiligheid IenM)
 - Rob van Gerwen (VNG)
 - Yde Hamstra (AAC VTH)
 - Theo Overduin (Programmateam IPO)

1.3.3 Werkwijze

De nadere analyse is uitgevoerd tussen 1 augustus en 21 december 2015. Het project kent de volgende mijlpalen:

7 september 2015	Eerste tussenresultaten voor o.a. AMvB's en 'Artikel 2 onderzoek'
13 november 2015	Tweede concept ter bespreking kwartiermakersoverleg
21 december 2015	Definitief rapport 'Analyse van het Informatiehuis Externe Veiligheid'

Voor de 7 september versie van de nadere analyse is vooral geput uit de parate kennis van EV-experts die lid zijn van het kernteam. In deze versie is met name antwoord gegeven op de vraag wat de *ist*-situatie is. Daarbij is gestart met een overzicht van EV-taken die volgen uit de omgevingswet (en dus leiden tot besluiten met rechtsgevolgen) en de informatieproducten die daarbij horen.

De 13 november versie is tot stand gekomen op basis van interviews met alle (mogelijke) betrokken partijen bij het informatiehuis EV. Dit kunnen partijen zijn die data gaan leveren aan het informatiehuis, partijen die informatie uit het informatiehuis gaan gebruiken en partijen die zowel leverancier als gebruiker van data en informatie zijn. Tijdens de interviews zijn beelden uitgewisseld van hoe het Informatiehuis Externe Veiligheid eruit zou kunnen zien en welke informatieproducten het zou kunnen leveren op basis van de bestaande informatiebehoefte.

In november hebben twee gebruikerssessies plaatsgevonden. De eerste sessie werd georganiseerd door het programma Impuls Omgevingsveiligheid en was gericht op de Zuid-Hollandse regio. In deze sessie is met de ongeveer 15 deelnemers in workshops gesproken over o.a. het datamodel voor het informatiehuis, de functie van het RRGs in het informatiehuis, de beoogde informatieproducten en standaardisering van adviesproducten. De tweede gebruikerssessie werd georganiseerd door het kernteam van het informatiehuis en stond open voor deelnemers uit het hele land. Zo'n 45 deelnemers spraken over de basisvraagstukken in deze analyse:

- Wat zijn de consequenties van de 3B's voor het informatiehuis
- Welke informatieproducten levert het informatiehuis
- Wie zijn de bronhouders en wat is hun rol
- Hoe kan de governance van het informatiehuis eruit zien op operationeel, tactisch en strategisch niveau.

Naast deze gesprekken en workshops met de potentiële gebruikers en bronhouders is er tevens veel gebruik gemaakt van de directe link in IPO-verband met de kwartiermakers van het Informatiehuis Natuur. Ook de aansluiting vanuit het IPO-programmateam met de overkoepelende trajecten binnen het DSO (met name de architectuur activiteiten) hebben hun invloed gehad op de totstandkoming van deze analyse.

1.4 Uitgangspunten, randvoorwaarden en risico's analyse

1.4.1 Uitgangspunten nadere analyse informatiehuis EV

Het IH EV is ondersteunend aan het DSO en draagt daarmee bij aan de succesvolle uitvoering van de Omgevingswet als geheel. Specifiek beoogt het IH EV het gehele taakveld externe veiligheid te ondersteunen en te optimaliseren door informatieproducten te leveren aan een diverse groep gebruikers en/of initiatiefnemers. De informatieproducten voldoen aan de 3 B's: beschikbaar, bruikbaar en bestendig.

Deze analyse is opgesteld vanuit ideeën over hoe een informatiehuis eruit zou *kunnen* zien. De analyse bevat geen waarheid, het is de auteurs erom te doen een beeld te schetsen van de mogelijkheden die er zijn. Daaruit volgt dat het niet ons streven is geweest alle partijen op één lijn te krijgen. We laten de mogelijkheid open dat we het niet met elkaar eens zijn.

1.4.2 Randvoorwaarden

De analyse kan alleen succesvol worden uitgevoerd als sprake is van:

- Een heldere opdracht vanuit IenM/RIVM
- Betrokkenheid vanuit programmteam IPO
- Goede afstemming met het coördinatieteam van RIVM
- Een gedeeld beeld over kaders en definities en sturing hierop door RIVM
- Een gemeenschappelijk beeld van opdrachtgevers en opdrachtnemers over de invulling van de drie b's
- Een goede betrokkenheid van en samenwerking met de relevante partijen

1.4.3 Risico's

Tabel 1 – Risico's

Risico	Maatregel
Onvoldoende helderheid over kaders en begrippen waardoor informatiehuizen een eigen interpretatie geven aan de invulling van de opdracht	Agenderen bij coördinatieteam RIVM. Zo nodig escalatie via programmadirecteur IPO.
Geen grip op parallel lopend AMvB traject en onvoldoende zicht op de consequenties van dit traject	Tijdig inschakelen van jurist op EV-jurist en jurist met contacten in landelijk netwerk
Geen grip op parallel lopend art. 2 onderzoek en onvoldoende beeld van wat er met onze input gebeurt en van wat de uitkomst van dit traject is	Agenderen bij coördinatieteam RIVM. Zo nodig escalatie via programmadirecteur IPO.
Onduidelijkheid over overlap met andere informatiehuizen op het gebied van - Architectuur - Gegevenscatalogus - Bestanden met bron- en basisgegevens - Standaard softwaremodules	Agenderen tijdens kwartiermakersoverleg. Via programmteam agenderen bij programmaraad Eenvoudig Beter
Onvoldoende draagvlak en betrokkenheid van relevante partijen (leveranciers en gebruikers van data en informatie)	Instellen klankbordgroep. Individuele gespreksrondes waarin elke partij zijn behoeften en verwachtingen kan aangeven.
Verschillen tussen uitgangspunten 'Bestuursakkoord implementatie omgevingswet' en 'Digitaal stelsel omgevingswet – Doelarchitectuur'	Agenderen bij coördinatieteam RIVM. Zo nodig escaleren via programmadirecteur IPO.

2. Bestaande situatie (IST-situatie)

2.1 Inleiding

Het begrip Externe Veiligheid is afkomstig uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en gaat over het beheersen van risico's die mensen lopen door opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen in hun omgeving. Veel wet- en regelgeving over externe veiligheid vindt een plek in de Omgevingswet. De EV-taakuitvoering is echter ook verankerd in wet- en regelgeving die *niet* opgaat in de Omgevingswet, bijvoorbeeld de Wet Veiligheidsregio's en de Regeling provinciale risicokaart (zie tabel 2).

Tabel 2 – Overzicht Omgevingswet-relevante EV-wet en regelgeving

Wet	Omgevingswet ja/nee	Onderliggend besluit of regeling
Wet milieubeheer (IenM)	ja	Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit) en Regeling algemene regels voor inrichtingen
		Besluit Risico's Zware Ongevallen 1999 (BRZO)
		Besluit externe veiligheid buisleidingen (BEVB)
		Besluit en Regeling externe veiligheid inrichtingen (BEVI en REVI)
		Vuurwerkbesluit
		Registratiebesluit externe veiligheid
		Besluit genetisch gemodificeerde organismen wet milieubeheer
		Besluit informatie inzake rampen en zware ongevallen (BIRO)
		Circulaire opslag ontplofbare stoffen voor civiel gebruik
		Regeling aanwijzing consumenten- en theaternuurwerk
		Regeling op- en overslag en distributie benzine milieubeheer
		Warenwetbesluit drukapparatuur 1999
		Besluit externe veiligheid transportroutes (BEVT)
		Warenwetregeling drukapparatuur
Wet Ruimtelijke Ordening (IenM)	ja	Besluit externe veiligheid transportroutes (BEVT)
		Besluit en Regeling externe veiligheid inrichtingen (BEVI en REVI)
		Circulaire opslag ontplofbare stoffen voor civiel gebruik
		BARRO
		RARRO
Wet Veiligheidsregio's (V&J)	nee	Besluit externe veiligheid transportroutes (BEVT)
		Besluit Risico's Zware Ongevallen 1999 (BRZO)

	nee	Regeling Provinciale Risicokaart Besluit informatie inzake rampen en zware ongevallen
Wet Algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO) (IenM)	ja	Besluit externe veiligheid transportroutes (BEVT) Besluit Risico's Zware Ongevallen 1999 (BRZO)
Wet explosieven voor civiel gebruik (IenM)	ja	
Wet vervoer gevaarlijke stoffen	nee	Regeling vervoerbare drukapparatuur Vuurwerkbesluit
Wet luchtvaart	Ja	Besluit Burgerluchthavens

2.2 Scope

In deze analyse wordt de hele breedte van de EV-taakuitvoering meegenomen, inclusief de taken die voortkomen uit de Wet Veiligheidsregio's en de Regeling provinciale risicokaart. Dit doen we omdat de scheidslijn tussen de werkkerreinen Milieu (Omgevingswet) en Openbare Orde en Veiligheid (Wet Veiligheidsregio's) in de praktijk niet zo scherp te leggen is als op papier. Een aantal van de informatieproducten die het Informatiehuis Externe Veiligheid gaat opleveren is samengesteld uit data die afkomstig is uit beide werkkerreinen. (Zie ook 3.4 Scope van het informatiehuis).

Het informatiehuis behelst daarmee de volgende werkkerreinen:

- EV-taakuitvoering in Vergunningverlening (inclusief verwerking activiteitenbesluit)
- EV-taakuitvoering in Toezicht en Handhaving (inclusief strafvervolgning)
- EV-taakuitvoering in Ruimtelijke Ordening
- EV-taakuitvoering in transport (w.o. basisnet, tracébesluit en routing)
- EV-taakuitvoering in het beheer van risico-informatie
- Beleidsontwikkeling Externe Veiligheid (voorbereiding, vorming, monitoring en evaluatie)
- Management van de EV-taakuitvoering en bedrijfsvoering
- Samenwerking en afstemming in de risico-communicatie en risicobeheersing en crisisbestrijding

2.2.1 Bestaande werkwijze

Voor een goede EV-taakuitvoering is de beschikbaarheid van betrouwbare informatie over risico's essentieel. Dit geldt met name voor de EV-inbreng in ruimtelijke ordening, verkeer en vervoersbeleid, vergunningverlening en handhaving. De (digitale) informatievoorziening over externe veiligheid is op dit moment ad hoc geregeld. Veel informatie wordt per traject en handmatig verzameld en vastgelegd en in beide gevallen ook nog slechts deels digitaal.

Voor bijvoorbeeld het verlenen van een omgevingsvergunning of het ontwikkelen dan wel aanpassen van een ruimtelijk plan, voeren de betrokken partijen vooroverleg en doen zij nadere analyses waarin zij de informatie die nodig is voor besluitvorming verzamelen. Op basis van deze informatie kunnen met de beschikbare rekenpakketten de benodigde berekeningen worden uitgevoerd. De uitkomst

van deze berekeningen en de verzamelde informatie voor besluitvorming worden niet automatisch in een daarvoor landelijk beschikbaar systeem vastgelegd.

2.2.2 Bestaande gebruikers

De EV-taakuitvoering vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag, dus Rijk, provincies, gemeenten (omgevingsdiensten namens gemeenten en provincies) en Veiligheidsregio's. Daarnaast zijn er organisaties die op onderdelen advies geven. Tabel 3 geeft een overzicht van de EV-taken en bijbehorende actoren en daarmee van de partijen die EV-data en/of informatie leveren aan, dan wel nodig hebben van het Informatiehuis EV om hun taken goed uit te kunnen voeren.

Tabel 3 – Overzicht wettelijke EV taken en actoren

Rol en Actor		Taak	Informatieproduct	Heeft betrekking op (besluiten met rechtsgevolgen) Omgevingswet /Kandidaat omgevingsdocumenten
Burger/bedrijf		Aanvraag omgevingsvergunning	Publieke EV-informatie t.b.v. het samenstellen van de aanvraag omgevingsvergunning	Nee
			Publieke EV-informatie t.b.v. het samenstellen van een QRA	Nee
			Publieke EV-informatie t.b.v. het samenstellen van een veiligheidsrapport	Nee
		Aanvraag wijziging Ruimtelijk Plan	Publieke EV-informatie t.b.v. het samenstellen van de aanvraag wijziging ruimtelijk plan	Nee
		Aanvraag voor toezicht en handhaving van een risicobron door derden	Publieke EV-informatie t.b.v. het samenstellen van de aanvraag toezicht en handhaving	Nee
		Vorbereiding administratieve toetsing	Door bevoegd gezag gehanteerde EV-informatie bij toezicht en handhaving voor administratieve toetsing	Nee
		Vorbereiding van een gepland bezoek ihkv toezicht en handhaving	Door bevoegd gezag gehanteerde EV-informatie bij toezicht en handhaving	Nee
		Toetsing van de in publieke bestanden vastgelegde bedrijfsgegevens	Geregistreerde publieke EV-informatie over bedrijf bij de overheid	Nee
		Verzoek o.b.v. Openbaarheid van Bestuur	Geregistreerde EV-informatie zonder privacybeperkingen en beperkingen openbaarheid van gegevens en overwegingen OOV	Nee
Adviseurs voor bevoegd gezag	Veiligheidsregio/brandweer	Advisering	EV-informatie bij Zaak (specifieke zaak)	Nee
	Naburige gemeenten	Advisering	EV-informatie bij Zaak (specifieke zaak)	Nee
	Overige adviseurs (Defensie, SZW, RIVM)	Advisering	EV-informatie bij Zaak (specifieke zaak)	Nee
Adviesbureaus, universiteiten en private onderzoeksbureaus		Uitvoering van opdrachten vanuit het bevoegd gezag	EV-informatie bij Zaak (specifieke zaak)	Nee
		Uitvoering van onderzoeken zonder opdracht	Geregistreerde EV-informatie zonder privacybeperkingen en beperkingen openbaarheid van gegevens en overwegingen OOV	Nee

Veiligheidsregio (voor de overige taken dan adviesrol ihkv verantwoording groepsrisico)		Het samenstellen van risicoprofiel	Ruimtelijke risico-informatie Externe Veiligheid	Ja
		Het ontwikkelen van beheers- en bestrijdingsplannen		
		Het beheren van gegevens in systemen (meldkamersysteem)		
		Risicocommunicatie		
		Crisisbeheersing		
		Crisisbestrijding		
Commissarissen van de Koning		Beheer van de risicokaart		
Beleid (Ministerie van IenM)		Beleidsvoorbereiding en beleidsvorming	Ruimtelijke risico-informatie Externe Veiligheid, zaakinformatie (generiek), Monitoringrapportage	Nee
		Monitoring en evaluatie EV-beleid en taakuitvoering	Monitoringrapportage EV (EV-taakuitvoering, beleidsdoorwerking en Risico- en Veiligheidssituatie)	Nee
		Inspectie	EV-informatie bij Zaak (specifieke zaak)	Nee
Onderzoek door overheid (RIVM/PBL/RWS)		Onderzoek EV t.b.v. monitoring	Ruimtelijke risico-informatie Externe Veiligheid, zaakinformatie (generiek), Monitoringrapportage	Nee
		Onderzoek t.b.v. crisiscommunicatie		
		Onderzoek t.b.v. Beleidsvoorbereiding		
Politie, Openbaar ministerie en rechtelijke macht ihkv bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving		Voor beleids- en planvorming	Ruimtelijke risico-informatie Externe Veiligheid, zaakinformatie (generiek), Monitoringrapportage	Nee
		Uitvoering bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving	EV-informatie bij Zaak (specifieke zaak)	Ja
Interbestuurlijk toezichthouder	Rijk	Beleids- en planvorming IBT	Ruimtelijke risico-informatie Externe Veiligheid, zaakinformatie (generiek), Monitoringrapportage	Nee
		Uitvoering IBT	EV-informatie bij Zaak (specifieke zaak)	Ja
	Provincie	Beleids- en planvorming IBT	Ruimtelijke risico-informatie Externe Veiligheid, zaakinformatie (generiek), Monitoringrapportage	Nee
		Uitvoering IBT	Zaakinformatie (specifieke zaak)	Ja
	Commissaris van de Koning	Beleids- en planvorming IBT	Ruimtelijke risico-informatie Externe Veiligheid, zaakinformatie (generiek), Monitoringrapportage	Nee
		Uitvoering IBT	Zaakinformatie (specifieke zaak)	Ja
Bevoegd Gezag (rijk, provincie, gemeente) en omgevingsdienst		Beleidsvoering EV	Ruimtelijke risico-informatie Externe Veiligheid, zaakinformatie (generiek), Monitoringrapportage	Nee
		Optimalisatie van uitvoering	Ruimtelijke risico-informatie Externe Veiligheid, zaakinformatie (generiek), Monitoringrapportage	Nee
	Management & Bedrijfsvoering EV	Afdoen van klachten	Zaakinformatie (specifieke zaak)	Ja
		Kwaliteitsborging	Ruimtelijke risico-informatie Externe Veiligheid, zaakinformatie (generiek), Monitoringrapportage	Nee

	EV in Vergunningverlening	Vooroverleg	EV-relevantie voor vergunningverleningsproces	Ja
		Bepaal het invloedsgebied en de relevante (beperkt) kwetsbare objecten	Invloedsgebied	Ja
		Bepaal (Beperkt of zeer) kwetsbare objecten	Kwetsbare objecten in invloedsgebied	Ja
		Identificeer risico's/ effecten voor de risicobron	Risico's en effecten risicobron	Ja
		Bepaal EV-aandachtspunten	Analyse EV-aandachtspunten	Ja
		Beoordelen van QRA	Beoordeling QRA	Ja
		Toets het Plaatsgebonden Risico	Bepaling Plaatsgebonden risico	Ja
		Bepaal het Groepsrisico	Bepaling Groepsrisico	Ja
		Verantwoord het Groepsrisico	Verantwoording groepsrisico	Ja
		Beoordeel vergunbaarheid op basis van aanvaardbaarheid risico's	Beoordeling aanvaardbaarheid risico's	Ja
		Beoordeel vergunbaarheid ten aanzien van de maatregelen	Beoordeling maatregelen in het kader van vergunningverlening	Ja
		Formuleren van considerans en voorschriften ten aanzien van EV	Considerans, programma van eisen en voorschriften ten aanzien van EV	Ja
	EV in Toezicht en Handhaving	Planning en programmering toezicht en handhaving	Ruimtelijke risico-informatie Externe Veiligheid, zaakinformatie (generiek), Monitoringrapportage	Nee
		Administratief toezicht	Toetsing Administratief toezicht	Ja
		Toezicht veiligheidscultuur	Toetsing Veiligheidscultuur	Nee
		Toezicht risico-informatie	Meldingsinformatie	Ja
			Vergunningen-informatie	Ja
			Geregistreerde risico-informatie	Ja
		Controle ter plaatse	Toeziht inrichtingen (EV-aspecten)	Ja
			Toeziht transportroutes (EV-aspecten)	Ja
			Toeziht buisleidingen (EV-aspecten)	Ja
			Toeziht ruimte (EV-aspecten)	Ja
			Toeziht Gebouwde omgeving (EV-aspecten)	Ja
		Waardering van afwijkingen	Waardering van afwijkingen (EV-aspecten)	Ja
		Nemen van bestuurlijke strafbeschikking	Bestuurlijke strafbeschikking (EV-aspecten)	Ja
	EV in Ruimtelijke Ordening	Vooroverleg	EV-relevantie voor Ruimtelijk-ordeningsproces	Nee
		Informatievoorziening (Quick Scan)	Risicobronnen en invloedsgebieden in een plangebied	Ja
			Kwetsbare objecten in invloedsgebied	Ja

			EV-aandachtspunten	Nee
			Programma van eisen/voorschriften EV voor ruimtelijk plan	Nee
		Toets het ruimtelijk plan aan het PR	PR-toets	Ja
			Plaatsgebonden risico	Ja
			Kwetsbaar object (nieuwe geprojecteerde kwetsbare objecten)	ja
		Beoordeel het GR	EV-aandachtspunten	nee
			GR-Toets : Afweging of GR verplichting nodig is	nee
			Groepsrisico	ja
		Verantwoord het GR	GR-verantwoordingstoets	nee
			Kwetsbaar object (bestrijdbaarheid, zelfredzaamheid)	nee
			EV-maatregelen	ja
			EV-aandachtspunten	nee
			Verantwoording groepsrisico	ja
	EV-voorschriften bij Besluit	ja		
	Beheer risico-informatie	Registreren van risico-informatie	Kwaliteitstoetsing risico-informatie	ja
		Beheer van gegevens		
		Borgen van kwaliteit		
	Beheer informatievoorziening	Beheer informatievoorziening/helpdesk	PM	nee
		Functioneel gegevensbeheer	PM	nee
		Technisch gegevensbeheer	PM	nee
		Functioneel systeembeheer	PM	nee
		Technisch systeembeheer	PM	nee
		Beheer ICT-voorzieningen	PM	nee
		Architectuurbeheer (Informatie, systemen, gegevens en ICT)	PM	nee

2.2.3 Bestaande systemen

De huidige werkwijze in het domein Externe Veiligheid is op bepaalde aspecten gedigitaliseerd en geautomatiseerd. Bekendste uitingen hiervan (en het meeste gebruikt in het veld) zijn het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) en de Risicokaart.

Hieronder volgt een opsomming van alle bestaande systemen (registers, toepassingen, rekenmodellen, etc) in het domein Externe Veiligheid. Per systeem wordt kort aangegeven waar het voor gebruik wordt en welke kwaliteit het heeft in relatie tot de 3 B's voor de Omgevingswet.

Het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS)

Inhoud: Het RRGS is een openbaar register (artikel 12.12 van de Wet milieubeheer) waarin bevoegde gezagen (Rijk, provincies, gemeenten) gegevens vastleggen over:

- inrichtingen die werken met gevaarlijke stoffen of deze opslaan;
- inrichtingen die installaties hebben die gevaarlijke stoffen bevatten.
- transportroutes voor gevaarlijke stoffen (weg, water, spoor, buisleiding)
- de risicoafstanden en –effecten die horen bij de inrichtingen en transportroutes.

Kwaliteit: Zoals uit bovenstaande blijkt, is het RRGs op dit moment een zeer belangrijke bron van informatie voor het domein Externe Veiligheid. Het RRGs dekt niet het volledige domein van het EV-taakgebied. Er zijn in het recente verleden ‘opschudacties’ geweest om de datakwaliteit op orde te brengen, nader onderzoek zal moeten uitwijzen in hoeverre dit leidt tot bruikbare data die kan dienen als basis voor informatieproducten in het informatiehuis. Duidelijk is dat op dit moment het RRGs niet voldoet aan de 3 B’s en daarmee aan de kwaliteitscriteria voor ‘besluiten met rechtsgevolgen in het kader van de omgevingswet’. Dit impliceert echter niet dat daarmee het RRGs in het kader van deze analyse afgeschreven wordt.

De risicokaart

Inhoud: De Risicokaart is een zogenaamde viewer en bevat een geografische weergave van de risico’s in de leefomgeving. Het doel van de risicokaart is burgers te informeren over de risico’s in hun directe leefomgeving. Daarbij dient de risicokaart het doel om professionele overheidsinstanties te ondersteunen in de pro-actieve, preventieve en preparatieve fase van de veiligheidsketen in de voorbereiding op rampen en crises. Maar ook bij vergunningverlening, het handhavingsbeleid en ruimtelijke ordening. De risicokaart bevat informatie van inrichtingen die niet in genoemde EV-wet- en regelgeving zijn gereguleerd (inrichtingen met kleine risico’s), maar die wel van belang zijn voor de crisisbeheersing.

Kwaliteit: De risicokaart is volgens de Scan Risicokaart in zijn huidige vorm geen effectief instrument binnen de risicocommunicatie richting burgers. Dit heeft grotendeels te maken met verouderde software. Het voldoet niet meer aan de interactieve wijze van communiceren waarbij flexibel kan worden ingespeeld op de behoefte van de doelgroep (burgers en professionals)¹. Eind 2015 heeft IPO de doorontwikkeling van de risicokaart in gang gezet waarbij aandacht is voor de relatie met het DSO in het kader van de Omgevingswet.

CDS (t.b.v. Inspire)

De Europese INSPIRE-richtlijn regelt de uitwisseling van ruimtelijke informatie binnen de Europese lidstaten rond 34 thema's. De gezamenlijke provincies zijn bronhouder van een aantal datasets die aangemerkt zijn voor Inspire, waaronder de set *Faciliteiten voor productie en industrie*. Het RRGs is de bron van deze Inspire-dataset. De Inspire datasets worden volgens de hoge eisen van de EU-richtlijn beschikbaar gesteld via de Centrale Data- en Services omgeving (CDS).

Safeti.nl

Inhoud: Rekenpakket voor het berekenen van externe veiligheidsrisico’s van inrichtingen en buisleidingen met gevaarlijke stoffen.

Kwaliteit: Het rekenpakket is een commercieel pakket (DNV-GL), dat gebruikt wordt om complexe berekeningen uit te voeren volgens de Handleiding Risicoberekening BEVI en BEVB (deels). Het

¹ Scan risicokaart 2014, Inspectie van Veiligheid en Justitie

modelbeheer ligt bij RIVM. De kwaliteit van de verkregen uitkomsten is mede afhankelijk van de kennis en zorgvuldigheid van de risico-analist. RIVM verzorgt basisopleidingen. De infrastructuur is gedeeltelijk geregeld, maar er zijn toch discussies over juistheid van modellering en dus van berekeningen. Deze dragen niet bij aan de perceptie van betrouwbaarheid. De specialistische kennis en ervaring die nodig is voor gebruik van het rekenpakket, is aanzienlijk.

Er is een wens bij IenM en RIVM om het toepassingsgebied zoveel mogelijk te beperken ten gunste van implementaties met beperkte invoermogelijkheden en betere data infrastructuur (zoals Carola). Safeti-NL blijft tenminste nog voor een periode van ± 7 jaar gehandhaafd voor BRZO en gebruik buiten het DSO.

RBMII

Inhoud: Voorgeschreven programma om de risico's van vervoer van gevaarlijke stoffen te berekenen.

Kwaliteit: Zie boven bij Safeti.nl, met dien verstande dat het pakket veel minder complex is. Er wordt gewerkt aan een nieuwe versie. Verbetering van de data infrastructuur ter vermindering van invoerfouten is denkbaar, waarbij (net als bij Carola) de brongegevens automatisch geleverd worden na opgave van een (interesse)gebied. Een dergelijke aanpak zou de betrouwbaarheid verhogen, maar er is geen verplichting voor het bijhouden van de informatie vervoer gevaarlijke stoffen bij infrastructuurbeheerders, buiten de wet Basisnet, die geldt voor een (groot) deel van de infrastructuur.

CAROLA

Inhoud: Rekenpakket voor het berekenen van de externe veiligheidsrisico's van ondergrondse hogedruk aardgastransportleidingen.

Kwaliteit: De kwaliteit is goed, door de eenvoud van het gebruik en de goede data infrastructuur die garandeert dat de juiste brongegevens (leidinggegevens) worden gebruikt.

Gevers

Inhoud: Instrument waarmee berekend wordt of voldaan wordt aan de risiconormen voor Externe Veiligheid, zoals die zijn vastgelegd in de Regeling burgerluchthavens.

Kwaliteit: Het pakket is een implementatie van bijlage 2 van de Regeling burgerluchthavens (bedoeld in artikel 5 van dezelfde regeling). Dit rekenprogramma implementeert het rekenmodel zoals beschreven in het rekenvoorschrift in de Regeling burgerluchthavens. De kwaliteit/data infrastructuur is vergelijkbaar met RBMII: het pakket is gevoelig voor fouten bij de invoer.

Populatieservice

Inhoud: In 2015 is de op de BAG gebaseerde populatie-service beschikbaar gekomen. Deze levert gegevens voor gebruik in groepsrisicoberekeningen. Er wordt verder gewerkt aan de omvang en de kwaliteit van de gegevens en aan de web-interface. Hiermee worden populatiegegevens beschikbaar gesteld aan (geregistreerde) gebruikers, die de verkregen informatie verwerken in groepsrisicoberekeningen (m.n. Safeti, RBMII, Carola).

Kwaliteit: alleen geschikte bron voor EV-berekeningen². De datakwaliteit hangt af van een aantal zaken, te weten de vulling van de BAG, van de kwaliteit van de gebruikte kengetallen en de beschikbaarheid van aanvullende informatie³. De service is op de laatst punten nog in ontwikkeling. Te voorzien is dat ondanks verdere aanvullingen en verbeteringen, de gebruiker lokale kennis nodig blijft hebben om de invoer van de groepsrisicoberekeningen goed te doen.

Op dit moment is nog niet duidelijk welke rol de populatie-service binnen de DSO zal krijgen. Het is wel voorzien als registratie, maar bij externe veiligheid is het de bedoeling om (groepsrisico)berekeningen te minimaliseren. Vooralsnog is te verwachten dat deze berekeningen mogelijk moeten blijven in het geval van inrichtingen met complexe externe veiligheidsrisico's.

2.2.4 Bestaande gegevensbronnen

Brondata uit primaire processen

Cruciaal voor de informatiebehoefte in het kader van de EV-taakuitvoering zijn de primaire werkprocessen vergunningverlening, toezicht en handhaving, en ruimtelijke ordening. Deze processen zijn zowel start- als eindpunt voor de informatiestromen voor externe veiligheid. Er zijn echter geen 'informatiehuizen' of andere vormen van automatisering en standaardisering voorzien voor deze primaire processen. In de huidige werkwijze wordt slechts een beperkt deel van de informatie uit vergunningen gedigitaliseerd. Elk bevoegd gezag kan daarbij voor een eigen systeem kiezen. Voor een goede taakuitvoering van EV zoals die voorzien is in de omgevingswet is juist automatisering vereist van de primaire processen die aan de bron staan van EV. Zonder automatisering van de primaire processen kan het informatiehuis EV niet voldoen aan de drie B's (bruikbaar, beschikbaar en bestendig).

Basisregistraties

Een deel van de brongegevens in het Informatiehuis EV zal geleverd worden vanuit de basisregistraties. Of de aansluiting op basisregistraties per informatiehuis of overkoepelend geregeld wordt, is niet duidelijk.

Vanuit het informatiehuis EV is een (mogelijke) informatiebehoefte voorzien vanuit de volgende registraties:

- Basisregistratie Adressen en Gebouwen
- Handelsregister
- Basisregistratie Topografie
- Basisregistratie Kadaster
- Basisregistratie Grootschalige Topografie

2.3 Governance

² Belangstelling en/of verkenning voor gebruik in andere milieucompartimenten is welkom.

³ Voor niet gebouw-gebonden activiteiten zoals recreatie, en ter verbetering van het onderscheid tussen gebruiksdoelen/functionies.

2.3.1 Huidige partners

Vanuit de huidige wet- en regelgeving zijn veel verschillende partijen bij het werkveld externe veiligheid betrokken. (Een aantal van) Deze partijen zitten regelmatig met elkaar om tafel voor overleg over bv het RRGs en de risicokaart (waarbij zowel gewenste doorontwikkeling als beheer besproken worden). Ook zijn er diverse werkgroepen rond thema's als buisleidingen, RRGs, werkstandaarden. Het is niet altijd even duidelijk hoe de samenwerking tussen de partijen (formeel) is geregeld en wie regie voert op de uitvoering van de EV-taken.

De partijen die betrokken zijn bij de uitvoering van externe veiligheidstaken zijn:

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

- Coördinatie van het externe veiligheidsbeleid;
- Eigenaar Register risicosituaties gevaarlijke stoffen;
- Ondersteuning van gemeenten en de GGD GHOR (de taak van de GGD en de GHOR-bureau's is het beschermen, bewaken en bevorderen van (volks)gezondheid en veiligheid;
- Bevoegd gezag voor defensie inrichtingen;
- Bevoegd gezag voor transport gevaarlijke stoffen.

Rijkswaterstaat

- Verantwoordelijk voor beleid en regelgeving transport gevaarlijke stoffen (weg, water, spoor, buisleidingen, luchthavens).

Ministerie van Veiligheid en Justitie

- Verantwoordelijk voor het voorkomen van rampen en crises en het beperkt houden van de gevolgen ervan.

Ministerie van Economische zaken

- Bevoegd gezag voor Mijnwouwwet inrichtingen.

RIVM

- Adviseert de overheid bij technische vragen over risico's die voortvloeien uit de opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen;
- Beheer rekenmethodieken (Safeti, RBMII, Carola, Gevers).

Provincies

- Verantwoordelijk voor productie en beheer risicokaart;
- Verantwoordelijk voor regionaal EV-beleid;
- Bevoegd gezag voor IPPC en BRZO-bedrijven.

BIJ12

- Beheer Register risicosituaties gevaarlijke stoffen (RRGS);
- Beheer risicokaart.

Veiligheidsregio's

- Rampenbestrijding;
- Crisisbeheersing;
- Geneeskundige hulpverlening bij rampen;
- Handhaving van openbare orde en veiligheid.

Gemeenten

- Bevoegd gezag inrichtingen;
- Verantwoordelijk voor lokaal EV-beleid.

2.3.2 Beheer bestaande systemen

- RIVM:
 - Carola
 - Safeti
 - RBMII
 - Gevers
- BIJ12 – GBO provincies:
 - Beheer risicokaartsystemen (RRGS, ISOR en de risicokaart)

2.4 Inhoud

2.4.1 Werkveld

De ontwikkeling van het informatiehuis externe veiligheid staat niet op zichzelf. Er lopen diverse andere projecten/ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op of kunnen bijdragen aan het informatiehuis externe veiligheid. Het is dan ook belangrijk deze projecten/ontwikkelingen in beeld te hebben en af te stemmen met de eigenaren/uitvoerders van deze projecten/ontwikkelingen. Hieronder een overzicht.

Impuls omgevingsveiligheid

De impuls Omgevingsveiligheid 2015-2018 wordt gezien als belangrijk instrument om bij te dragen aan een gewenste kwaliteitsimpuls van de omgevingsveiligheid (externe veiligheid). De Impuls Omgevingsveiligheid bestaat uit vier deelprogramma's van de decentrale overheden waarbij de provincie Zuid-Holland als adressant optreedt. Een van de deelprogramma's is 'Informatie- en kennisinfrastructuur'. De prioriteit van dit deelprogramma ligt bij het automatiseren van knelpunten in de huidige informatievoorziening ter ondersteuning van de wettelijke EV-taken door Bevoegd Gezag en de uitvoeringsorganisaties. Gezien de beperkte budgetten gaat dat verbetertraject stap voor stap uitgevoerd worden. Zo wordt nu gewerkt aan de ontwikkeling van de Populatieservice. Het is nog niet duidelijk of de Populatieservice tot het informatiehuis EV gaat behoren.

Ruimtelijke ordening en milieu

Met name de inbedding in de voor de EV-taakuitvoering meer omvattende taken van vergunningverlening, Toezicht en Handhaving en Ruimtelijke Ordening vormt een cruciaal aandachtspunt in de ontwikkeling van het informatiehuis. Immers een belangrijk deel van de gegevens komt voort uit en vindt uiteindelijk haar weg in deze meer omvattende taken. De ontwikkelingen op het gebied van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving en Ruimtelijke Ordening zijn dan ook zeer bepalend voor het succes van het informatiehuis. Het betreft onder andere de aansluiting met OLO, AIM en de in gebruik zijnde zaakgerichte informatiesystemen zoals Squit, VIS en Key to Vergunningen. Voor RO geldt een nog nader te bepalen samenhang/overlap met ruimtelijkeplannen.nl en de ontwikkelingen daaromtrent.

BRZO+

Het samenwerkingsprogramma BRZO+ regelt de uniforme en integrale aanpak van VTH-taken op het gebied van interne en externe veiligheid met als doel het voorkomen van zware ongevallen bij alle BRZO-bedrijven en bedrijven met een IPPC-categorie 4 installatie. BRZO+ is een samenwerkingsprogramma van Inspectie SZW, BRZO-omgevingsdiensten, Veiligheidsregio's, Waterkwaliteitsbeheerders, ILT en OM. Op dit moment wordt vanuit BRZO+ gewerkt aan een nieuwe Gemeenschappelijke Inspectieruimte (GIR).

Nieuwe risicokaart

In de 'Scan risicokaart 2014, Inspectie van Veiligheid en Justitie' wordt gesteld dat de Risicokaart met een aantal problemen kampt. Het betreft op hoofdlijnen twee problemen: ten eerste een gebrek aan afstemming en regie, en ten tweede een probleem wat betreft de betrouwbaarheid van de gegevens op de risicokaart. Naar aanleiding van dit rapport heeft de Kring van Commissarissen een verkenning op laten starten naar de vernieuwing van de risicokaart. De Kring van commissarissen van de Koning heeft het IPO-bestuur gevraagd de ontwikkeling van de nieuwe risicokaart binnen de organisatie in te bedden en het onderwerp op te pakken vanuit de IPO-structuur. Daarvoor wordt naar verwachting een projectstructuur opgezet. Het project verzorgt uiteraard ook de afstemming met alle relevante partijen (onder andere ministerie Veiligheid en Justitie, ministerie Infrastructuur en Milieu, VNG, Veiligheidsregio's etc.) en alle relevante ontwikkelingen (DSO).

2.4.2 Wet- en regelgeving

Zie Tabel 2 – Overzicht Omgevingswet-relevante EV-wet en regelgeving

2.4.3 Taken bevoegd gezag

Zie Tabel 3 overzicht wettelijke EV-taken en actoren

2.4.4 Begrippenkader

Tabel 4 – Begrippen Digitaal stelsel omgevingswet

Begrip	Uitleg
Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)	Het digitaal stelsel omgevingswet is niet één groot ICT-systeem, het is een geordend en verbonden geheel van afspraken, voorzieningen, registraties, gegevensverzamelingen en bronnen die nodig zijn om aan initiatiefnemers, belanghebbenden en bevoegd gezag de gegevens beschikbaar te stellen die zij willen of moeten hebben voor de processen van de Omgevingswet. (Visiedocument DSO)
Informatiehuis	Een informatiehuis verzamelt, valideert en verwerkt gegevens over de fysieke leefomgeving en zet die klaar ter ontsluiting via de laaninfrastructuur. In de informatiehuizen wordt ruwe data van bronhouders die in een domein beschikbaar is, omgezet naar op de vraag toegespitste, gevalideerde en waar mogelijk gestandaardiseerde informatieproducten. Hiertoe maakt het huis gebruik van standaarden en kennisdeling. De informatie is beschikbaar, bruikbaar en bestendig en is afgestemd op de eisen van de nieuwe Omgevingswet de processen waarmee deze wet wordt geïmplementeerd. Een informatiehuis beheert toets- en rekeninstrumenten (rekenmodellen) die horen in het betreffende domein in de Omgevingswet. Het betreft toets- en rekeninstrumenten die nodig zijn om de (potentiële) effecten van plannen en initiatieven op mens en leefomgeving te beoordelen, samen met de gegevens die voor deze beoordeling noodzakelijk zijn.
Informatiemodel	Elk informatiehuis heeft een informatiemodel. Een informatiemodel beschrijft de inhoud en structuur van de data binnen de context (het domein) van een informatiehuis. De beschrijving is gericht op het verklaren van de data, datasets en databerichten die een informatiehuis als producten kan leveren. De beschrijving omvat termen, kenmerken en relaties tussen termen van toepassing binnen het domein. Informatiehuizen hebben daarin een eigen verantwoordelijkheid voor het beschrijven van de betekenis van hun datasets en ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor afstemming van betekenis tussen informatiehuizen.
Data	Gegevens
Informatie	Toegepaste data, data in een context en met betekenis
Informatieproduct	In een informatiehuis worden brondata genormaliseerd, gecombineerd tot informatie en verrijkt dan wel bewerkt aan de hand van toetsingskaders en rekenmodellen. Het resultaat van deze handelingen is een informatieproduct. Informatiehuizen bewaren hun informatieproducten in een register.
Informatiesysteem	Systeem waarmee informatie over objecten of personen beheerd - verzameld, bewerkt, geanalyseerd, geïntegreerd en gepresenteerd - kan worden.
Register	Voortdurend bijgehouden bestand met gegevens over personen of zaken.
Authentieke (basis)registratie	Een kwalitatief hoogwaardig en met expliciete garanties voor de borging van die kwaliteit omkleed bestand van, gezien het geheel van wettelijke taken, vitale en/of veelvuldig en om uiteenlopende redenen benodigde gegevens over personen, instellingen, zaken, verrichtingen of gebeurtenissen, dat bij wet als de enig officieel erkende registratie voor de betreffende gegevens is aangemerkt en dat in het gehele land verplicht wordt gebruikt door alle overheidsinstanties, alsook zo mogelijk door private organisaties, tenzij het gebruik om zwaarwegende redenen zoals privacybescherming expliciet is uitgesloten
Gegevensbestand	Verzameling gegevens met een bepaalde naam die logisch en fysiek een eenheid vormen
Systeemfunctie	Een functie van een systeem een functie die de relatie beschrijft tussen de ingang en de uitgang van een systeem

Koppelvlak	Een koppelvlak is een interface die volgens een bepaalde standaard de uitwisseling van gegevens tussen informatiesystemen verzorgt. Een koppelvlak zorgt ervoor dat het berichtenverkeer tussen gebruikerstoepassingen, Laaninfrastructuur, informatiehuizen en de e-overheidsrotonde goed verloopt.
Toetsingsinstrument	Instrumenten (rekenmodellen) waarmee (potentiële) effecten van plannen en initiatieven op mens en zijn leefomgeving worden beoordeeld
Omgevingsdocumenten	1. Omgevingsvisies, programma's, omgevingsplannen, waterschapsverordeningen, omgevingsverordeningen en projectbesluiten alsmede de daarbij behorende toelichting of onderbouwing, worden aangemerkt als omgevingsdocument. 2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen andere besluiten of andere rechtsfiguren worden aangewezen als omgevingsdocument. 3. Omgevingsdocumenten hebben de vorm van een elektronisch bestand overeenkomstig de bij ministeriële regeling te stellen regels. (omgevingswet)
Gegevenscatalogus	In de gegevenscatalogus worden de relevante begrippen uit de fysieke leefomgeving beschreven en gekoppeld aan de desbetreffende wetgeving, standaarden en de databestanden. (definitiestudie)
Gebruikerstoepassing	Loket of portaal dat de gebruiker toegang geeft tot de informatie van het digitaal stelsel omgevingswet (definitiestudie)
Knooppunt	Verbindt alle gebruikerstoepassingen met alle informatiehuizen, basisregistraties en generieke registers en met de rotonde van de e-overheid. Al het berichtenverkeer loopt via het knooppunt. Met één centraal knooppunt wordt de complexiteit van het berichtenverkeer aanzienlijk gereduceerd ten opzichte van een stelsel waarin elke voorziening apart moet worden gekoppeld aan alle andere en ontstaan mogelijkheden om bijvoorbeeld te controleren of berichten voldoen aan de juiste standaarden. (definitiestudie)

3. Beoogde situatie (SOLL-situatie)

3.1 Inleiding

Het doel van het informatiehuis Externe Veiligheid is om de EV-taakuitvoering te ondersteunen en waar mogelijk te optimaliseren door:

1. Betere informatievoorziening aan partijen die een gerede behoefte hebben aan informatie uit het huis, door te investeren in:
 - a. Gebruiksgemak
 - b. Minder onderzoekslasten
 - c. Betere informatie (beschikbaar, bruikbaar, bestendig)
2. Versterking (doelmatigheid, doelgerichtheid, kwaliteit en uniformiteit) van de taakuitvoering door de overheid
 - a. Automatisering van daarvoor geschikte onderdelen van de taakuitvoering opdat informatie continu ter beschikking is;
 - b. Automatisering van het verkrijgen van gegevens uit bronbestanden buiten het huis;
 - c. Automatisering van die onderdelen van de taakuitvoering waar dat mogelijk is binnen de grenzen van de wet- en regelgeving en de uitvoerbaarheid van de opgelegde taken;
 - d. Digitaal zaakgericht samenwerken tussen overheidsorganisaties;
 - e. Komen tot landelijke uniformering van de taakuitvoering zonder de beoogde beleidsvrijheid en de ruimte tot maatwerk te verstoren;

3.2 Scope van het informatiehuis

Veel wet- en regelgeving over externe veiligheid vindt een plek in de Omgevingswet. De EV-taakuitvoering is echter ook verankerd in wet- en regelgeving die *niet* opgaat in de Omgevingswet, bijvoorbeeld de Wet Veiligheidsregio's en de Regeling provinciale risicokaart (zie tabel 2). Voor het Informatiehuis EV is het belangrijk dat de samenhang met het werkveld openbare orde en veiligheid goed in beeld komt. Zo is voor de verantwoording van het groepsrisico (een expliciete EV-taak) niet alleen informatie nodig over de inrichting en de aanwezige gevaarlijke stoffen (Wet Milieubeheer –

omgevingswet), maar ook over zelfredzaamheid en hulpverlening (Wet Veiligheidsregio's). Dit betekent concreet dat een informatieproduct dat uiteindelijk leidt tot 'besluiten met rechtsgevolgen in het kader van de Omgevingswet' niet enkel en alleen is opgebouwd uit informatie die is verankerd in de Omgevingswet. Er is kortom veel grijs gebied waar aandacht voor moet zijn om het Informatiehuis EV goed te laten functioneren. Wil het informatiehuis goed functioneren en in de wettelijke informatiebehoefte van alle belanghebbenden voorzien, dan is uitbreiding met informatieproducten die voortkomen uit de Wet Veiligheidsregio's dus noodzakelijk. Vooralsnog wordt daarom in deze analyse de hele breedte van de EV-taakuitvoering meegenomen, inclusief de taken die voortkomen uit de Wet Veiligheidsregio's en de Regeling provinciale risicokaart.

3.3 Uitgangspunten informatiehuis externe veiligheid

3.3.1 Kwaliteitsborging

De wijze van kwaliteitsborging in het informatiehuis dient wettelijk, technisch en inhoudelijk vanuit het DSO geregeld te worden. Zonder een stelsel dat die kwaliteitsborging op nationale schaal gaat organiseren, is realisatie van het informatiehuis niet goed denkbaar. Dit betekent dat vanuit het DSO de opzet van de kwaliteitsborging aangereikt dient te worden en hierover vanuit een afzonderlijk informatiehuis niet veel is te zeggen. Een domeinspecifieke uitwerking van de kwaliteitscriteria voor het informatiehuis is op dit moment nog niet mogelijk. Eerst dient vanuit het DSO het generieke kwaliteitssysteem aangeleverd te worden. Dit kwaliteitssysteem dient haar basis te krijgen in de doelarchitectuur.

3.3.2 De drie B's

De output die het informatiehuis levert, voldoet aan de eisen die in het visiedocument DSO gesteld worden: de informatie is eenvoudig *beschikbaar*, *bruikbaar* voor het beoogde doel en *bestendig* voor de rechter.

Beschikbaar: het informatiehuis EV levert met één klik op de kaart de informatie die nodig is voor de EV-taakuitvoering. 'Met een klik op de kaart weet de gebruiker welke regels er binnen een bepaald gebied van kracht zijn en kan daar ook gegevens over de fysieke leefomgeving raadplegen' (visiedocument blz. 10). Dit stelt flinke eisen aan de bronsystemen die data leveren aan het informatiehuis. Er moet sprake zijn van dynamische systemen voor brondata waarin op elk moment de juiste gegevens van de dan geldende situatie opgevraagd kunnen worden. Bovendien moeten alle gegevens voorzien zijn van geo-codering.

Bruikbaar: Een gebruiker van het DSO komt binnen met vragen die gerelateerd zijn aan het uitvoeren van een activiteit, zoals 'wat moet ik doen', 'wat mag hier', 'wat mag waar', 'welke functies zijn toegestaan in mijn omgeving', hoe kan ik het Omgevingsplan van mijn buurt inzien', of men wil meer in het algemeen informatie over de kwaliteit van de leefomgeving. De gebruiker moet via het DSO uit de grote hoeveelheid regels die gelden en gegevens over de fysieke leefomgeving een juist antwoord informatie op maat ontvangen. Een antwoord op maat is een antwoord gericht op de specifieke vraag, de specifieke locatie en de fase van het proces⁴.

⁴ Visiedocument DSO blz. 12 en 17

Bestendig voor de rechter: de informatie die het informatiehuis EV levert, moet bestendig zijn voor de rechter. Het informatiehuis zelf is echter niet aansprakelijk bij eventuele onjuist geleverde informatie. De juridische verantwoordelijkheid voor de output van het informatiehuis EV ligt bij de eigenaren (bronhouders) van de data en van de rekenmodellen/toetsingsinstrumenten. Deze verantwoordelijkheid blijft daar ook liggen op het moment dat data in het informatiehuis via rekenmodellen en toetsingsinstrumenten bewerkt worden tot informatieproducten. Voorwaarde is dat rekenmodellen en toetsingsinstrumenten zo ontwikkeld en ingericht zijn dat hiermee alleen correcte bewerkingen op data kunnen plaatsvinden. En dat altijd traceerbaar is uit welke individuele gegevens een informatieproduct bestaat, wat de bron is van die individuele gegevens, welke bewerking erop is uitgevoerd (met welk rekenmodel of toetsingsinstrument) en door wie. NB: de eigenaar van brondata, rekenmodellen en toetsingsinstrumenten kan een andere partij zijn dan de beheerder van die brondata, rekenmodellen en toetsingsinstrumenten.

3.3.3 Archivering

De archieffunctie blijft, conform de Archiefwet, bij de zorgdrager (bevoegd gezag)⁵. Dit betekent dat de verantwoordelijkheid voor het archiveren van data en rekenmodellen ligt, bij de bronhouders dan wel eigenaren. De verantwoordelijkheid voor het archiveren van informatieproducten (brondata waarop een bewerking heeft plaatsgevonden) ligt niet bij de afzonderlijke informatiehuizen, maar is een stelselverantwoordelijkheid vanwege het feit dat een informatieproduct uit brondata van meerdere informatiehuizen kan bestaan. Zie ook visiedocument DSO: ‘een belangrijk onderdeel van het verstrekken van de gegevens is het vindbaar maken van de informatieproducten die beschikbaar zijn in het digitale stelsel. Hiertoe zal een aparte voorziening worden gemaakt die de informatieproducten (gegevens) kenbaar en doorzoekbaar maakt.’⁶

3.3.4 Standaarden

Er wordt vanuit gegaan dat de beschikbare standaarden op het gebied van de informatievoorziening zullen worden toegepast, mits deze tijdig beschikbaar zijn. Het ontbreken van standaarden zal de verdere ontwikkeling van het informatiehuis niet (mogen) belemmeren. Daarnaast wordt aangesloten op de bestaande architectuurstandaarden (NORA, PETRA, GEMMA) en andere standaarden van de overheid (INSPIRE).

⁵ Visiedocument DSO blz. 34

⁶ Visiedocument DSO blz. 30

3.4 Beoogde bronhouders en brongegevens

Onderstaande tabel (zie ook bijlage 2 tab 5) geeft een overzicht van de informatie die nodig is voor de taakuitvoering van EV, de daaraan ten grondslag liggende brongegevens en de bronhouders van die gegevens.

Tabel 5: overzicht van bronhouders en brongegevens in de beoogde situatie

Gegevenstypologie		Bronhouders	Brongegevens
Gegevens over risicobronnen	Inrichtingen	Provincies en gemeenten als bevoegd gezag voor ruimtelijke ordening en vergunningverlening	Vergunninggegevens RO-gegevens
		Rijk als bevoegd gezag voor ruimtelijke ordening en vergunningverlening (IenM/Def)	Vergunninggegevens RO-gegevens
	Luchthavens	Rijk en provincie als bevoegd gezag voor ruimtelijke ordening en vergunningverlening	Vergunninggegevens RO-gegevens
	Buisleidingen	Bevoegd Gezag vergunningverlening (EZ)	Vergunninggegevens
		Rijk, provincies en gemeenten als bevoegd gezag voor ruimtelijke ordening	RO-gegevens
		Beheerder (gasbuis e.d.)	Gegevens over buisleidingen
	Transportroutes	Basisnet (rijk)	Gegevens basisnet
		Wegbeheerder (provincie en gemeenten)	Gegevens over wegnnet (ligging, typering, intensiteiten, e.d.)
Gegevens over kwetsbare objecten	Geprojecteerde kwetsbare objecten	Bevoegd Gezag ruimtelijke ordening (provincie en gemeente)	RO-gegevens (mate van kwetsbaarheid)
	Gerealiseerde kwetsbare objecten	Bevoegd Gezag ruimtelijke ordening (provincie en gemeente),	Vergunninggegevens
		Gemeente als bronhouder gebouwinformatie	Gegevens uit BAG (event. WOZ)
	Bestrijdbaarheid	Bevoegd Gezag ruimtelijke ordening en Veiligheidsregio	Gegevens over bestrijdbaarheid rampen per gebied
	Populatie	Gemeente als bronhouder gebouwinformatie	Gegevens uit BAG (zo mogelijk nog aanvullende bestanden)
		Bevoegd Gezag ruimtelijke ordening (provincie en gemeente)	RO-gegevens
Gegevens over risico's en effecten	Topografische ondergrond	Beheerder van de gegevensbronnen (Kadaster)	Topografische kaarten
	Plangebieden met kenmerken	Beheerder van de gegevensbronnen (Kadaster)	RO-gegevens
	Risico- en Effectcontouren en afstanden	Bevoegd Gezag	Invloedsgebied, effectafstand, veiligheidsafstand, veiligheidscontour
	Risico's en effecten	Bevoegd Gezag	Plaatsgebonden risico, Groepsrisico, Maatregelen, Verantwoording, EV-voorschriften en Considerans

3.5 Beoogde gebruikers, informatieproducten en toetsingskaders

De opbouw van het werkveld voor EV in de toekomstige situatie verandert niet ten opzichte van de huidige situatie. De behoefte aan informatieproducten blijft dan ook gelijk. Ook de bestaande toetsingsinstrumenten dienen gehandhaafd te worden, tenzij in de nieuwe Omgevingswet bepaalde taken komen te vervallen. Wel dienen bestaande toetsingsinstrumenten aangepast te worden aan de nieuwe regelgeving. Dit zal een aanzienlijke inspanning vergen gezien de grote hoeveelheid toetsingsinstrumenten (bijvoorbeeld de PGS'en).

We voorzien kansrijke nieuwe toetsingsinstrumenten in de vorm van een formeel en integraal afwegingskader voor maatregelen, het samenstellen van een QRA, de bepaling van het Plaatsgebonden Risico (PR) en Groepsrisico (GR) en de verantwoording van het GR.

3.6 Beoogde systemen

Er is een database voorzien die zal worden ingericht conform het nog op te stellen informatiemodel EV. Met deze database wordt op een structurele en gestructureerde wijze het beheer van alle relevante basisgegevens vastgelegd zoals die nodig zijn voor het leveren van de informatieproducten en voor zover dat mogelijk is op basis van gedigitaliseerde datastromen van buiten het informatiehuis (zie bijlage 2 tab 5 voor het overzicht van gegevensbronnen). Er is nog nadere afstemming nodig met het DSO over de samenhang tussen de dataopslag in het huis en de mogelijke registers als centrale voorziening.

3.6.1 Normalisatie en validatie

Een van de stappen in het proces van gegevensverwerking in Huis EV is het normaliseren van gegevens afkomstig uit de verschillende bronsystemen. Normalisatie van gegevens moet gebeuren om er zeker van te zijn dat de gegevens gebruikt kunnen worden voor het doel waarvoor zij opgevraagd worden. Met normalisatie van gegevens wordt hier bedoeld gegevens ontdebellen om fouten te voorkomen, en gegevens standaardiseren op zaken als gebruikte eenheden, afronding, etc.

Deze stap in het verwerken van gegevens kan bijvoorbeeld plaatsvinden in een database van het Informatiehuis EV, waarbij gegevens binnenkomen, gegevens worden getransformeerd en ontdebeld, en worden opgeslagen voor verdere verwerking en verrijking in het Informatiehuis EV. Hiervoor het is van belang te weten welke gegevens precies binnenkomen, en hoe ze binnenkomen.

Bij de vraag hoe de gegevens binnenkomen, oftewel hoe de gegevens te ontvangen van de verschillende bronsystemen, speelt de wens om niet voor elk bronsysteem apart een maatwerk koppeling te hoeven bouwen. Dit zou namelijk een kostbare route zijn, die bovendien niet erg bestendig is (elke wijziging in bronsysteem of in Informatiehuis EV kan mogelijk een aanpassing in de koppeling vergen).

Voor de beantwoording van de vragen om welke gegevens het gaat en hoe het transport van deze gegevens verloopt, zou een analyse van de verschillende bronsystemen waarmee gekoppeld dient te worden inzicht kunnen bieden. Daarbij wordt gekeken naar zaken als de levenscyclus (is vernieuwing nodig, of is het een vrij nieuw systeem dat nog jaren meekan), de huidige mogelijkheden voor uitwisseling van gegevens, en de mogelijkheden tot aanpassing.

3.6.2 Overlap

Er is overlap te voorzien met de andere informatiehuizen. Die overlap heeft betrekking op de architectuur van de huizen, de ontwikkeling van standaard softwaremodules (zoals voor het beheer van toetsingsinstrumenten), het gebruik van bron- en basisbestanden, het begrippenkader, de berekeningswijze van populatiedichtheden en verkeerstellingen, afstemming met zaaksystemen van bevoegd gezag en het mogelijk aanleveren van integrale informatieproducten.

Er wordt vanuit gegaan dat coördinatie grotendeels zal plaatsvinden vanuit het stelsel. Een uitzondering vormt mogelijk de afstemming rond de ontwikkelingen van bron- en basisbestanden, bijvoorbeeld de ontwikkeling van populatiegegevens en verkeersgegevens. Naar verwachting zal eigenstandige coördinatie gezocht moeten worden met betrekking tot het delen van deze gegevens.

3.6.3 Beheer

Een belangrijk aandachtspunt in de verdere ontwikkeling van (de architectuur van) het informatiehuis is de opzet van het toekomstige beheer. Immers uit ervaring weten we dat een substantieel deel van de kosten rond digitalisering zit in de jaarlijks terugkerende beheerkosten. Om te zorgen dat zowel de complexiteit tijdens de ontwikkelfase maar vooral de complexiteit van het systeem tijdens de beheerfase nog valt binnen 'de menselijke maat' moet meteen vanaf de start van de nadere analyse met dit complexiteitsvraagstuk rekening worden gehouden. Meer in het bijzonder zal het gaan om de complexe relatie tussen de eerder benoemde componenten.

3.7 Doorwerking van het informatiehuis EV

3.7.1 Veranderingen in de EV-taakuitvoering door de omgevingswet

Met de Omgevingswet veranderen de werkprocessen van overheden. Gemeenten en Omgevingsdiensten zullen hun werkprocessen en digitale voorzieningen moeten aanpassen op de komst van de Omgevingswet.

1. De taakuitvoering dient te worden aangepast aan de nieuwe wet- en regelgeving. Voor EV gaat het in de nieuwe situatie om de volgende wet- en regelgeving:
 - a. Omgevingswet
 - b. Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL)
 - c. Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL)
 - d. Besluit Bouwen Leefomgeving (BBL)
2. De taakuitvoering moet worden gestandaardiseerd zodat automatisering (van deeltaken) mogelijk wordt.
3. De Taakuitvoering moet geautomatiseerd worden

Op het moment dat de nieuwe besluiten voldoende zijn uitgewerkt en voldoende stabiel zijn, zal een gedetailleerde analyse duidelijk moeten maken wat de consequenties zijn voor de EV-taakuitvoering en de informatievoorziening. In dit verband zijn voor de ontwikkeling van het informatiehuis twee vraagstukken van groot belang:

 - a. Welke invloed zal de nieuwe omgevingswet hebben op het informatiehuis?
 - b. Op welke wijze kan een ordentelijke transitie van de huidige wet- en regelgeving naar de nieuwe omgevingswet worden georganiseerd?

4. De grootste verandering voor het werkveld EV is dat er anders gewerkt zal moeten gaan worden. In de toekomst wordt het uitgangspunt dat aan de start van bijvoorbeeld een traject voor vergunningverlening alle benodigde informatie, met de juiste kwaliteit en actualiteit, digitaal beschikbaar is. Alleen op die manier kan voldaan worden aan de eisen van beschikbaarheid, bruikbaarheid en bestendigheid uit de Doelarchitectuur. Een ander voorbeeld is dat er een geformaliseerde registratie van maatregelen gaat plaatsvinden. Het is immers de bedoeling om alle onderdelen van een besluit geautomatiseerd en geformaliseerd op te nemen en beschikbaar te stellen. Het komt er met andere woorden op neer dat alle resultaten uit de EV-taakuitvoering in gestandaardiseerde documenten digitaal worden vastgelegd.

Belangrijk is dat in samenwerking met het gehele werkveld onderzocht wordt welke wijzigingen in de taakuitvoering nodig zijn om te voldoen aan de nieuwe omgevingswet en het digitale stelsel.

3.7.2 Consequenties van het beoogde informatiehuis voor de huidige werkwijze

Administratieve lastenvermindering voor burgers en bedrijven

Er wordt met de komst van het digitale stelsel nagestreefd om de administratieve last van burgers en bedrijven te verminderen, dat kan onder andere door op een structurele wijze burgers en bedrijven de informatie aan te reiken bij hun interacties met de overheid. Dit kan dan vervolgens wel leiden tot een administratieve lastenverzwaring voor bevoegd gezag als de benodigde informatie in de huidige situatie niet wordt beheerd. Als wordt gekozen om de rol van burgers en bedrijven in hun rol als aanvrager te ontlasten wordt een deel van de administratieve last verschoven naar de overheid, i.c. het bevoegd gezag. Dit gaat bijvoorbeeld optreden als aan burgers en bedrijven informatieproducten (met publieke informatie) ter beschikking worden gesteld bij het maken van een aanvraag voor de vergunning en het opstellen van een QRA.

Vermindering van bestuurlijke drukte

Rond de EV-taakuitvoering die valt binnen de reikwijdte van de omgevingswet is niet of nauwelijks sprake van bestuurlijke drukte. Het is in veruit de meeste gevallen duidelijk wie welke taak moet uitvoeren. Wel bestaat het aandachtspunt rond de taakafstemming tussen casemanagers (RO, VV, THH) en EV-deskundigen. Het is in de huidige situatie niet altijd duidelijk wanneer EV-deskundigen worden ingezet. Verder is rond de risico- en crisiscommunicatie wel sprake van enige onduidelijkheden over samenwerking en taakverdeling tussen betrokken organisaties. Echter dit punt valt grotendeels buiten de scope van de ontwikkeling van de omgevingswet.

Automatiseren van 'handmatige' taakuitvoering

Een deel van het werk dat nu handmatig wordt uitgevoerd kan worden geautomatiseerd waardoor minder personele capaciteit nodig zal zijn. Met name het verder structureren en uniformering van afwegingskaders kan leiden tot kostenbesparingen. Belangrijk knelpunt hierbij is dat hieraan een inperking van de lokale en regionale beleidsvrijheid verbonden is.

Taakverschuiving als gevolg van automatisering

Naast het wegvallen van bepaalde taken wat zal leiden tot baten voor het stelsel zal met de komst van het digitale stelsel tegelijkertijd sprake zijn van nieuw werk en kosten in de vorm van:

- Functioneel- en technisch beheer van gegevens en systemen om te zorgen dat informatie beschikbaar komt
- Management- en kwaliteitsborging om te zorgen voor geüniformeerde en geborgde taakuitvoering op nationale schaal als voorwaarde voor de toepassing van een nationaal digitaal stelsel
- Meer gerichte en expliciete beleidsontwikkeling omdat de vrije ruimte in EV naar verwachting zal afnemen en om dan te zorgen dat provinciaal en lokaal bevoegd gezag haar beleidsruimte behoudt is versterking van de EV-beleidsfunctie nodig
- Verdergaande expertisevorming op deelterreinen, met name om te zorgen dat EV-besluiten structureel bestendig zullen zijn voor de rechter.

Invoering van een vraaggerichte informatievoorziening

Het digitale stelsel gaat uit van de stelling dat informatie die nodig is voor burgers, bedrijven en bevoegd gezag bij hun taakuitvoering (bijvoorbeeld het aanvragen en het verstrekken van een vergunning) direct digitaal beschikbaar is. Deze vraaggerichte opzet van het digitale stelsel bestaat in het taakveld EV nu niet. Hier werkt men nog aan de invoering van een zogenoemde zaakgerichte benadering, dat wil zeggen dat tijdens de uitvoering van een zaak (bijvoorbeeld een vergunningverlening) de benodigde informatie tot stand komt op basis van gericht onderzoek. Immers de beschikbaarheid, bruikbaarheid en bestendigheid van de informatie in het RRGs/Risicokaart is in de huidige situatie niet geborgd en daarom moet in het kader van elke zaak afzonderlijk dit via gericht onderzoek beoordeeld worden, voor zover dat kan en die mogelijkheden zijn nu beperkt. Meer in detail zal dit leiden tot in ieder geval de volgende taakverzwaring:

- Het structureel samenstellen van de informatieproducten
- Het direct doorvoeren en vastleggen van wijzigingen in gegevens in het digitale stelsel en niet, zoals in de huidige situatie, wanneer die gegevens binnen de taakuitvoering nodig zijn. Ter illustratie: Zo wordt bij de voorbereiding van een ruimtelijk plantraject nagegaan welke informatie nodig is, bijvoorbeeld de actuele invloedsgebieden en kan niet in een geautomatiseerd systeem die informatie gevonden worden.

Verdere invoering van zaakgericht werken

De huidige werkwijze in de EV-taakuitvoering zal leiden tot een verdere organisatie van de EV-taakuitvoering op basis van de principes van zaakgericht werken. Dit wil zeggen dat de aansluiting tussen de EV-taken en de taken die plaatsvinden in vergunningverlening, toezicht/handhaving, Ruimtelijke Ordening en Beheer risico-informatie gestandaardiseerd georganiseerd moeten worden, zowel in procesmatige als in inhoudelijke zin. Dit laatste betekent dat alle informatie-uitwisseling tussen Vergunningverleners, handhavers en ruimtelijk-orderenaars en de EV-deskundigen via gestandaardiseerde informatieproducten moet verlopen. In de afgelopen jaren is in het EV-werkveld met dit punt ervaring opgedaan met de ontwikkeling van de IPO-kaderstelling. Er wacht nog een aanzienlijke taak om dit punt te ontwikkelen en te implementeren.

Formalisering en uniformering van (tussen-) producten

Zoals uit de Doelarchitectuur naar voren komt is het de bedoeling om de resultaten van de EV-taakuitvoering te laten uitmonden in standaard producten. Enerzijds is deze werkwijze nodig om te komen tot gestandaardiseerde registratie van de besluiten (omgevingsregistraties) en anderzijds om te komen tot de beoogde informatieproducten. Daarnaast is uniformering nodig om te kunnen komen tot de ontwikkeling, invoering, gebruik en beheer van een landelijk dekkend informatiehuis voor EV.

3.8 Governance

3.8.1 Inleiding

In dit stadium van de analyse is er nog geen sprake geweest van een gesprek tussen alle mogelijke partners in het Informatiehuis EV over hun mogelijke rol in de totale governance van het huis. Het in beeld brengen van alle mogelijke partners en rollen is vooralsnog in deze fase het hoogst haalbare, invulling van rollen wordt voor nu als te prematuur gezien. Invulling van de (contouren van de) governance is voorzien voor 2016

3.8.2 Rollen

In de organisatie en sturing rond het informatiehuis externe veiligheid kunnen de volgende rollen aangemerkt worden. Voor alle rollen geldt dat de definitieve invulling nader uitgewerkt dient te worden:

- Huismeester – organiseert en faciliteert de gegevensvoorziening (GOAL definitiestudie)
- Beheerpartij – in opdracht van huismeester verantwoordelijk voor het beheer van het informatiehuis
- Bronhouders – leveranciers van brondata. Juridische verantwoordelijkheid is nader uit te werken
- Kwaliteitsbewaker – Onafhankelijke toetser van de informatieproducten van het informatiehuis (in opdracht van de huismeester).

3.8.3 Stakeholderanalyse

De volgende stakeholders/partners zijn in ieder geval betrokken bij het Informatiehuis Externe Veiligheid.

Bronhouders

- Beheerders van de basisregistraties voor omgevingskenmerken
- Bevoegde gezagen als partners in de keten. Hebben op hoofdlijnen alle beschikbare brondata in huis voor het taakveld EV. Brondata is veelal belegd bij omgevingsdiensten.
- RIVM: Beheer van rekenmethodieken (Safeti, RBMII, Carola, Gevers)

Gebruikers

- Bevoegde gezagen die EV informatie nodig hebben voor de uitvoering van het taakveld externe veiligheid.
- Overige decentrale overheden, zoals Omgevingsdiensten en Veiligheidsregio's die EV informatie nodig hebben voor de uitvoering van het taakveld externe veiligheid

- Adviesbureau's die door overheden worden ingehuurd ter ondersteuning aan de taakuitvoering.
- Initiatiefnemers (burgers, bedrijven, instellingen) die gerichte EV informatie nodig hebben.
- Belanghebbenden; als gevolg van initiatieven die genomen worden. Nog niet goed in beeld.

Partners voor (bestuurlijke) governance

- Ministerie van Infrastructuur en Milieu
- Ministerie van Veiligheid en Justitie
- Gemeenten
- Provincies

Overig

- Overige informatiehuizen voor wat betreft inhoudelijke overlap, met name bij de domeinen Geluid en Lucht.

4. Veranderopgave (Delta)

Dit hoofdstuk gaat in op wat nodig is om van de bestaande naar de beoogde situatie te komen (Delta). De focus ligt daarbij in eerste instantie op het kalenderjaar 2016.

4.1 Randvoorwaarden

Randvoorwaarden voor de succesvolle doorontwikkeling van het Informatiehuis EV zijn:

1. Tijdig beschikbare en bruikbare visie en kaders voor architectuur (en blueprint, GAS-sen en aansluitvoorwaarden) vanuit het DSO
2. Draagvlak voor het DSO en het Informatiehuis EV bij de betrokken (bestuurlijke) partners en uitvoeringsdiensten
3. Middelen conform opgestelde meerjarenbegroting
4. Effectieve coördinatie en afstemming met alle partijen
5. Afdoende mogelijkheden om op een structurele en gestructureerde wijze afspraken te maken met bronhouders over alle noodzakelijke bron- en basisbestanden en de mogelijkheid om daaraan de digitalisering van de taakuitvoering bij het bevoegd gezag te relateren

4.2 Activiteiten en planning

In onderstaande tabel wordt per onderwerp wordt aangegeven wat er in 2016 moet gebeuren. Vanzelfsprekend zijn deze activiteiten benoemd vanuit het idee dat het Informatiehuis Externe Veiligheid in 2024 volledig kan voldoen aan de ambities.

Onderwerp	Activiteiten	Planning
Governance	• Opzet governance ontwikkelfase (2016 – 2018)	Q2
	• Het schetsen van de contouren van de strategische, tactische en operationele sturing van het informatiehuis. Nadruk op kwaliteitsborging	Q2
	• Definitie rollen en verantwoordelijkheden (huismeester, leverancier, gebruiker, kwaliteitsbewaker, bronhouder, etc)	Q2
	• Inrichten overlegstructuren	
	• Afspraken maken met overige informatiehuizen over inhoudelijke afbakening van het informatiehuis EV-afbakening informatiehuis EV met generieke DSO-voorzieningen (Gebruikersvoorziening, Informatiepunt, etc.)	Q3 Q2
		Q2
Toetsingskaders	• Vaststellen van de kwaliteit van de toetsingskaders	Q2
	• Inventarisatie bestaande en nog benodigde toetsingskaders	Q2
	• Inrichten mechanisme voor kwaliteitstoetsen	
	• Inrichten beheerstructuur voor toetsingskaders	Q2

		Q2
Datakwaliteit	• Maken van een strategie voor het op orde brengen van de datakwaliteit conform de aansluitvoorwaarden en vast te stellen normen en kaders • Inrichten van validatiesystemen • Inrichten mechanisme voor kwaliteitstoetsen	Q2 Q3 Q3
Digitalisering	• Ontwikkelen en actueel houden van een informatiemodel voor het informatiehuis EV • Standaardisatie (proces /roduct) • Concretiseren van de vraagstelling via het DSO, opstellen beslisbomen • Opstellen van een ontwikkelroadmap voor de ontwikkeling van informatieproducten • Opstellen van een startarchitectuur voor het informatiehuis EV • Het onderzoeken van herbruikbaarheid van bestaande (generieke) componenten (zoals de interprovinciale SDI/CDS INSPIRE)	Q1
Informatiebehoefte	• Gedetailleerde uitvraag informatiebehoefte na duidelijkheid AMvB's bij alle gebruikersgroepen	Q2

5. BIJLAGEN

1. Schema DSO en infohuizen v1.0
2. Overzicht van Nadere Analyse Informatiehuis Externe Veiligheid 16 december 2015 v1.0
3. Opdracht IenM aan IPO